

Arta cămășii tradiționale - Ia

Interviul cu Ecaterina Hulea a fost realizat de Roxana Băcanu

Ecaterina Hulea este meșter popular, colecționar, tezaur viu, un om stăpânit doar de fiorul muncii și al respectului față de valorile autentice. S-a născut în satul Odaia Manolache, comuna Vânători, județul Galați din România.

Păstrarea și conservarea portului local ocupă un loc important în cultura națională. Cum ați reușit să înființați muzeul etnografic?

Ideea mi-a venit în 2005, când am participat la un proiect de conservare a costumului popular, proiect al Centrului Cultural “Dunărea de Jos” din Galați. Am făcut parte din echipa de cercetare a acestui proiect de conservare a costumului popular specific zonei noastre. Am bătut din poarta în poartă, timp de un an de zile și am colecționat obiecte tradiționale vechi de aproape 100 de ani. Majoritatea obiectelor de o valoare inestimabilă au fost donate viitorului muzeu. Acum acest muzeu este mândria satului nostru.

Când ați început “marea aventură”? Când ați început să creați modelele tradiționale?

“Marea aventură” a început încă din copilărie când am învățat să cos în puncte, să brodez, să mă inițiez în elementele tradiționale. Din 2016 am început să cos ii, care m-au fermecat din totdeauna. Nu există casă din satul meu în care nu mi-am pus amprenta. Pe majoritatea copiilor i-am avut elevi la școală, unora le-am cusut ii, fote, brâuri, am creat diferite modele sau un lucru de împodobit casa. Am cusut peste 200 de ii cu modele diferite.

Ați câștigat mai multe premii pentru contribuția adusă la păstrarea și transmiterea valorilor culturii populare și salvarea patrimoniului cultural imaterial ale comunei Vânători, județul Galați. Considerați că este important ce faceți?

Sunt foarte mândră că sunt româncă, sunt foarte mandră că lucrez aceste cămăși cu altiță și-mi aduc aportul la menținerea tradițiilor noastre populare. Cămașa cu altiță ne definește pe noi ca popor, amintindu-ne de trecutul nostru și ducând mai departe istoria neamului nostru. În anul 2021 s-a finalizat dosarul UNESCO „Arta cămășii cu altiță – element de identitate culturală în România și Republica Moldova”, care pledează pentru înscrierea cămășii cu altiță în Lista Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității

Ce tehnici de lucru folosiți la crearea unei ii?

Din cercetările pe care le-am făcut am aflat că fiecare femeie dorea să poarte ceva unicat. Ia era croită în forma de cruce, se folosea în, cânepă, borangic, pânză de casă, pânză topită, Ia era creată pentru mai multe generații. La o ie erau folosite și câte 10 tehnici de lucru, cum ar fi: punctul în cruciuliță, punct de lăntișor, brăduțul, branel, butuci, cheița, gura popusii, rumanescuri, steaua, tiv cu găurele și o cromatică diferită în funcție de zonă.

În funcție de modelul și de materialul ales, eu pot lucra la o ie o perioadă de timp, de la două săptămâni la trei luni. Eu folosesc pânza topită și bumbacul.

A lucra o ie într-o viață de om este un lucru extraordinar. Acea ie o port eu acum, o va purta copilul meu, nepoata mea, o va purta multe generații. Despre acea ie va vorbi istoria. Va fi un obiect de cinste pentru orice generație.

Românii sunt mândri de costumul lor popular. Case de moda celebre s-au inspirat de la noi. Pictori celebri au immortalizat femeia în ie. De unde inspirația pentru a crea modelele specifice de pe ii?

Femeile românce aveau o imaginație foarte bogată. Din totdeauna femeile s-au inspirat din viața socială, din natură, din cosmos. Foloseau elemente florale, geometrice, zoomorfe.

Pentru a recunoaște o ie autentică se poate observa că nu este terminată. Se consideră că nimic făcut de mâna omului nu este perfect, perfecțiunea îi aparține lui Dumnezeu.